

Slavonski Brod: Srce mi je najveće kad krenem prema Brodu

24. prosinca 2020.

Oduvijek su se Hrvati s lijeve i desne strane rijeke Save družili, prijateljevali, sklapali brakove i stvarali obitelji, ali kada su došle nesretne 90-te narod je dobio utočište, branitelji svojvrnu pomoć za obranu. Brojni su domovi izgubljeni. Kasnije su vraćeni, ali brojni Posavljaci ostali su trajno u Brodu.

Piše: Anto PRANJKIĆ

-I ranije sam volio Slavonski Brod. No, sada kada mi je gotovo sva uža i šira obitelj često u ovom gradu nema druge, tu sam i ja, kaže Drago Jelovčak, dok polako napuštamo Zagreb i krećemo se prema naplatnim kućicama u smjeru Broda. Dragina je cijela obitelj sredinom 80-tih godina prešla iz Brčkog u Slavoniju i tu ostala cijelo vrijeme. Prema njegovim riječima ravnica ima sve što je imao u Posavini i još poneko dobro koje veseli i njega i njegovu djecu.

-Sada nakon Domovinskoga rata i vremena kada smo morali napustiti svoju Županju nije ništa sporno. Nije bilo teško napustiti Posavinu i preseliti se u blizinu Đakova, odakle često svoje proizvode vozimo u Brod. Tamo nam je uistinu lijepo, a puno je i naših ljudi. Sve po prezimenima možeš zaključiti tko je odakle, kaže Drago i napominje da su veze između Posavine i Slavonije duge u povijest:

-Nekada je u crkvenoj hijerarhiji ovo bila jedna biskupija sa sjedištem u Đakovu, a onda je u Sarajevo nadbiskup Strossmayer poslao Brođanina Stadlera i on je tamo napravio red i novu biskupiju, ponosno ističe Drago i kaže kako je danas Vrhbosanska biskupija biskupija s najviše svećeničkih zvanja i zato nije čudno što bosanskih „paroka“, kako ih u Posavini zovu, ima svugdje.

Pitamo ga kako je živjeti u Brodu, jer on tamo ima sina i često ide. Kaže nam kako o tomu bolje mogu govoriti oni koji tamo žive cijelo vrijeme, ali da su posljednji dani uistinu teški. Korona virus je učinio svoje. Polako su se ljudi već i otuđili, kao da se izgubila želja za kavama, druženjem.

-Pitanje je samo je li tu želju ubio strah od korone ili kazni. Osobno mislim da je ljudima sve to nepoznato a stalni izvještaji zbog ozbiljnosti ih još više zbunjuju. No, bolje je tako. Ovako su više oprezniji, zaključuje Drago i počinje pjevati poznatu pjesmu od Baruna: „Kada Sava krene prema Brodu“. Uz poznate stihove ulazimo u Brod. Na samom ulazu čeka nas ekipa. Anto, Marko i Niko su spremni progovoriti više, ali nam kažu da je možda bolje da ne širimo društvo. Ipak, je, kažu, korona zavladała Brodom:

-Uz koronu život je postao mnogo teži. No, sada nije više problem druženje i socijalizacija. Sada je problem kako adekvatno smjestiti sve one kojima je pomoć potrebna. U Općoj bolnici dr. Josipa Benčevića napravili su posebni odjel COVID 2, ali izgleda da je i taj prostor nedovoljan, govori nam Niko i kaže kako je prošao koronu i nije imao nekih posebnih komplikacija, ali je u bolnici vidio veliki broj ljudi koji se se doslovno borili za zrak.

-Tužno je i žalosno to sve gledati. Ljudi pate, a ti im ne možeš pomoći, zaključuje.

Osjećamo napetost pa pokušavamo skrenuti temu na drugu stranu, U Brodu, prema naših sugovornicima živi oko 65.000 stanovnika. No, pravu informaciju nitko ne može znati, jer ljudi danima odlaze. Većinom su to mlađi ljudi. Problem je posao. Nekada je u Brodu samo „Đuro Đaković“ zapošljavao preko sedam tisuća radnika, a moglo se raditi i u Orioliku a nije daleko bio niti Agrokombinat Jasinje.No, sada stvari stoje mnogo drugačije. Đaković je Podijeljen na više firmi. No, niti jedna ta tvrtka ne radi kako je nekada radila, ali struktura vlasništva je različita. Neke su tvrtke privatne, a neke još u vlasništvu grada.

-Ne možemo se požaliti na rad tvrtki koje su proizišle iz Đure Đakovića. One sve rade relativno dobro. Zapošljavaju više tisuća radnika i imaju oko tisuću kooperanata. No, to nije naš glavni problem. On se ogleda u tržištu. Mi nemamo tržišta. Nekada smo imali cijelu Vojvodinu, Srbiju, Bosnu. No, mi ovdje bismo bili presretni kada bi nam došli stranci. Za sada s njima ovdje imam odobro iskustvo, kaže Mario Stanić.

Iako u Brodu gospodarstvo nije poptuno stalo, mladi žele pošto-poto napustiti svoj rodni kraj. Ne vide nikakvu perspektivu ovdje. Marija Anđić kaže kako njezina cijela generacija sanja kako će nakon srednje škole otići iz Broda:

-Veliki broj mladih želi napustiti Hrvatsku i otići negdje gdje može lijepo živjeti od svojega rada. To ovdje nije moguće. Naši mladi vole otići u Njemačku i mogu reći da ih se veliki broj tamo zadrži te nemaju nikakvih primjedbi. Imamo mi slučajeve da se mladi i ovdje zaposle, ali to traje jako kratko. Zato čim nađu bolju mogućnost napuštaju Brod i odlaze, kaže Marija.

Oduvijek su se Hrvati s lijeve i desne strane rijeke Save družili, prijateljevali, sklapali brakove i stvarali obitelji, ali kada su došle nesretne 90-te narod je dobio utočište, branitelji svojvrnsnu pomoć za obranu. Brojni su domovi izgubljeni. Kasnije su vraćeni, ali brojni Posavljaci ostali su trajno u Brodu.

-Brod već godinama ima gradonačelnika Posavljaka i veliki broj učenih ljudi na fakultetima, školama, u bolnicama. Ti su ljudi dio Broda. Danas su oni dio nas, a ml dio njih. Ne možemo jedni bez drugih, kaže Mika Vukovac, a Mijo Stanušić napominje da su Posavljaci postali dio Broda i da su i u kulturnom smislu dobri pronositelji ovoga kraja.

Ne možemo a ne spomenuti i kulturne veze Broda i Posavine. Naime, u Brod je u školu išla i posavska književnica koja živi i radi u Đvicačkoj i za koju kažu da piše za starije onako kako je za mlađe pisala Ivana Brlić Mažuranić, pa već mnogi Zoricu Krajinović-Marinić zovu posavskom Ivanom Brlić Mažuranić. A oni koji poznaju Zoričin rad kažu: Možda će uskoro simbol kvalitete upravo biti medicinska djelatnica iz Zuricha rođena u Vrelima Donjim.

I doista velika i dobro posjećena promocija djela „Zaustavljeni su krici, al' nisu duše“ dobila je jako dobre kritike i brodske, ali i hrvatske publike.

I za divno čudo kada smo ostavili drage ljude u Brodu i kad smo se uputili prema Zagrebu ponovno je pjevala pjesma:

„ ...Kad su moje želje gole kao u jesen topole, tad vidim samo mutnu vodu...“.